

ANNA PABICH

Krajowe Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich
Oddział w Poznaniu

OPINIA DORADCÓW ODR O TEMATACH BADAŃ NAUKOWYCH PRZEZNACZONYCH DO UPOWSZECHNIANIA W 2001 ROKU

Stałą i przyjętą przez doradztwo formą upowszechniania wyników badań jest wydawany co roku przez Krajowe Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, „*Informator o wynikach badań naukowych przeznaczonych do upowszechniania*”. *Informator* jest efektem stałej współpracy z jednostkami badawczo-rozwojowymi resortu rolnictwa, uczelniami rolniczymi i innymi instytucjami. Celem tej współpracy jest popularyzacja wyników najnowszych, zakończonych tematów prac badawczych, które w uznaniu przekazujących je autorów mogą znaleźć zastosowanie w praktyce rolniczej. *Informator* zawiera krótkie opisy tematów, a także istotne informacje dotyczące efektów ekonomicznych możliwych do osiągnięcia w wyniku zastosowania innowacji.

W tegorocznym (9) wydaniu *Informatora* zamieszczono 203 tematy z następujących instytucji:

- **jednostki badawczo-rozwojowe resortu rolnictwa (139 tematów)**

Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego	4
Instytut Bud. Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa	15
Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin	22
Instytut Roślin i Przetworów Zielarskich	3
Instytut Rybactwa Śródlądowego	2
Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa	41
Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa	10
Instytut Warzywnictwa	16
Instytut Zootechniki	14
Centralne Laboratorium Przemysłu Paszowego	5
OBR Maszyn dla Przetwórstwa Płodów Rolnych	7

● **pozostałe instytuty, uczelnie rolnicze (64 tematy)**

Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN	6
Instytut Medycyny Wsi	15
Instytut Nawozów Sztucznych	2
Instytut Włókien Naturalnych	1
Akademia Rolnicza – Bydgoszcz	6
Akademia Rolnicza – Lublin	5
Akademia Rolnicza – Poznań	2
Akademia Rolnicza – Szczecin	4
Akademia Rolnicza – Wrocław	23

Tematy w *Informatorze* pogrupowano w 4 niezależnych działach problemowych:

- produkcja roślinna	49 tematów,
- produkcja zwierzęca	41 tematów,
- ogrodnictwo	62 tematy,
- przetwórstwo, środowisko, ochrona zdrowia, rozwój wsi	51 tematów.

W roku 2001 liczba zgłoszonych tematów, łącznie 203, nie odbiegała od normy poprzednich lat, nieznacznie natomiast zmieniły się liczby tematów w działach problemowych - nastąpił spadek w produkcji roślinnej a wzrost w dziale przetwórstwo, środowisko, ochrona zdrowia, rozwój wsi. Większa liczba tematów dotyczy środowiska rolniczego i jego ochrony oraz problematyki zdrowia rodziny wiejskiej w odniesieniu do jej środowiska pracy.

Informator skierowany jest głównie do doradców Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Interesuje nas zatem, które z zamieszczonych tematów prac badawczych przeznaczonych do upowszechniania, mogą być przydatne w pracy doradczej, a przez to wymagały szerszej popularyzacji lub doskonalenia. W każdej części *Informatora* zamieszczono ankietę z wyszczególnionymi tematami z prośbą o wyrażenie opinii w tym zakresie. Przydatność zakończonych tematów wyrażano w 3 stopniowej skali ocen określając każdy temat jako: bardzo przydatny, przydatny lub mało przydatny, lokując go w odpowiednim przedziale.

Na ankietę odpowiedzi udzieliło 25 Ośrodków Doradztwa Rolniczego i ich Oddziały. Maksymalna liczba punktów możliwa do osiągnięcia, przypadająca na temat wynosiła 25. Najwięcej punktów (19) spośród tematów uznanych za bardzo przydatne, uzyskał temat w dziale produkcji roślinnej „Agrotechniczne możliwości łagodzenia skutków dużego udziału zbóż w strukturze zasiewów”. Uznając jednak, że stopniowanie „bardzo przydatne” i „przydatne” może być dość

płynne, w poniższym zestawieniu zsumowano obie oceny, równocześnie podając obok liczbę punktów maksymalnych, oceniających temat za bardzo przydatny.

Tabela 1

Tematy „Informatora o wynikach badań naukowych przeznaczonych do upowszechniania 2001”
uznane przez doradców ODR za przydatne i bardzo przydatne.

Lp.	Tematy upowszechnieniowe 2001	Tematy uznane jako:	
		bardzo przydatne i przydatne	w tym: bardzo przydatne
1.	Agrotechniczne możliwości łagodzenia skutków dużego udziału zbóż w strukturze zasiewów ATR Bydgoszcz	25	19
2.	Możliwości stosowania herbicydów w uprawie mieszanek zbożowo-strączkowych ATR Bydgoszcz	25	15
3.	Dobór odmian grochu do mieszanek ze zbożami jarymi ATR Bydgoszcz	24	16
4.	Uprawa międzyplonów w zmianowaniach zbożowych ATR Bydgoszcz	24	11
5.	Obory wolnostanowiskowe. Dokumentacje projektowe, technologia, konstrukcja i architektura IBMER	24	16
6.	Wprowadzenie do uprawy odmiany pszenicy jarej KOKSA IHAR	23	15
7.	Wprowadzenie do uprawy odm. żyta ozimego KLAWO F1 IHAR	22	9
8.	Uwarunkowania wielkości plonu i technologicznej jakości ziarna pszenicy jarej i ozimej ATR Bydgoszcz	22	11
9.	Badanie opłacalności prod. zwierzęcej. Koszty prod. i dochód roln. w chowie krów mlecznych, bydła opas. i trzody I. Zoot.	22	13
10.	Wartość rozplodowa knurów mieszańcowych pochodzących z dwukierunkowego krzyżowania rasy pietrain i duroc AR Szczecin	22	8
11.	Związek między sposobem tuczenia a wartością rzezną świń AR Szczecin	22	7
12.	Poprawa jakości plonu jabłoni karłowatych i półkarłowatych poprzez przersedzanie kwiatów i zawiązków ISIK	22	10
13.	Rozwój przedsiębiorczości w warunkach integracji z UE IRWiR	22	17
14.	Wprowadzenie do uprawy pszenicy ozimej TORTIJA IHAR	21	15
15.	Wprowadzenie do uprawy pszenicy ozimej SORAJA. IHAR	21	15
16.	Wprowadzenie do uprawy pszenżyta ozimego JANKO IHAR	21	11
17.	Wprowadzenie do uprawy owsa SZAKAL IHAR	21	8
18.	Opracowanie zasad agrotechniki żyta mieszańcowego IUNG	21	8
19.	Obora wolnostanowiskowa dla 80 krów w cyklu zamkniętym z samo spalającym systemem usuwania obornika IBMER	21	13

Lp.	Tematy upowszechnieniowe 2001	Tematy uznane jako:	
		bardzo przydatne i przydatne	w tym: bardzo przydatne
20.	Opracowanie mało pracochłonnych metod formowania koron wrzecionowych jabłoni <i>ISiK</i>	21	7
21.	Efektywność różnych metod zwalczania wielopąkowca porzeczek i ich wpływ na rozwój dobroczynkowatych i przedziorka chmielowca <i>ISiK</i>	21	9
22.	Wartość hodowlana i użytkowa świń w Polsce <i>I. Zoot.</i>	20	8
23.	Przechowywanie jabłek nowych odmian oraz klonów Jonagold <i>ISiK</i>	20	7
24.	Łączne stosowanie płynnych nawozów z insektycydem w ochronie kapusty <i>I. Warzywnictwa</i>	20	11
25.	Nowe możliwości zwalczania chwastów jednoliściennych w uprawie warzyw <i>I. Warzywnictwa</i>	20	12

Najwięcej tematów upowszechnieniowych wymienionych w tabeli (12), dotyczy produkcji roślinnej. Za najbardziej przydatne uznano tematy z zakresu agrotechniki, zmianowania, doboru roślin do uprawy i ich ochrona. Doradcy poszukują także informacji o nowych odmianach wprowadzanych do uprawy. W produkcji zwierzęcej doradcy najbardziej zainteresowani są konkretnymi projektami rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych budynków inwentarskich oraz tematyką opłacalności produkcji zwierzęcej, głównie bydła mlecznego, opasowego i trzody chlewnej. W dziale ogrodnictwo wyróżnione tematy dotyczą poprawy jakości plonów jabłek i ich przechowywania oraz ochrony roślin sadowniczych i warzywniczych przed chorobami, szkodnikami i chwastami.

Słabe zainteresowanie okazali doradcy tematami dotyczącymi przetwórstwa spożywczego, głównie chyba dlatego, że opierają się one o produkcję przemysłową, wysoko specjalistyczną lub obejmują badania wymagające specjalistycznego sprzętu pomiarowego, nie mającego zastosowania w produkcji rolniczej.

Uwagę zwraca w tym roku problematyka ochrony zdrowia rolników i rodziny wiejskiej, a szczególnie: bezpieczeństwo i higiena pracy, udział dzieci w pracach gospodarstwa rolnego czy obciążenie pracą kobiet wiejskich. Tematy te opracowane są w postaci programów edukacyjnych, materiałów dydaktycznych do bezpośredniego wykorzystania przez doradców ośrodków doradztwa rolniczego.

Szczegółową analizę oceny przydatności wszystkich tematów zawartych w *Informatorze o tematach prac badawczych przeznaczonych do upowszechniania 2001*, dokonanej przez doradców ODR, przekazano jednostkom badawczo-rozwojowym i uczelniom rolniczym w celu ukierunkowania prac badawczych pod kątem potrzeb doradztwa rolniczego, a także nawiązania bezpośredniej współpracy w tym zakresie z ośrodkami doradztwa rolniczego.